

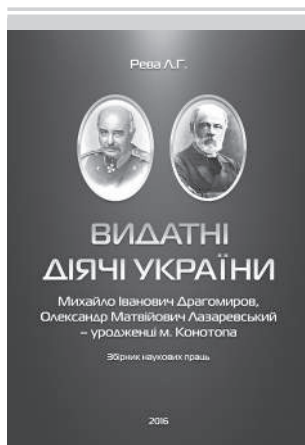
(літературного канону ХХ сторіччя) його сенсі. Відповіді на це непросте питання можуть бути альтернативними. Одна з них – у згортанні української культури в сучасній Одесі. Це привело не тільки до того, що вірші одеського поета не цікаві його нинішнім землякам, а й до того, що в нього, властиво, немає спадкоємців у сучасній літературній “тусівці”. Так чи інакше, поетова невписаність у літературний канон лишається певною інтригою. Видно, доля божемника, хулігана, ізгоя таки переслідує Б. Нечерду навіть по смерті. А його твори лишаються пропозицією без затребування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрухович Ю. Наприкінці недольоту // День. – 1999. – 23 лютого (№ 33). – Режим доступу: <http://www.poetryclub.com.ua/metr.php?id=54&type=critiques>.
2. Гундорова Т. Шістдесятництво: метафора, ім'я, дім // Коцюбинська М. Мої обрії: У 2 т. – Т. 1. – Київ: Дух і Літера, 2004. – С. 4–10.
3. Жиленко І. Homo feriens: спогади; передм. Михайлини Коцюбинської. – Київ: Смолоскип, 2011. – 816 с.
4. Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960–1980- рр. – Київ: Либідь, 1995. – 130 с.
5. Нечерда Б. Вибране. – Київ: Дніпро, 1991. – 428 с.
6. Нечерда Б. Вибрані твори. – Одеса: Маяк, 2004. – 608 с. (Серія: Бібліотека Шевченківського комітету).
7. Ортега-і-Гассет Х. Дегуманізація мистецтва // Ортега-і-Гассет Х. Вибрані твори. – Київ: Основи, 1994. – С. 238–272.
8. Рябчук М. Каміння і Сізіф: Літературні есеї. – Харків: Акта, 2016. – 354 с.
9. Слабоштицький М. Вибір Бориса Нечерди // Нечерда Б. Вибрані твори. – Одеса: Маяк, 2004. – С. 5–28.
10. Саєнко В. Сучасна українська література: компендіум. – Одеса: Астропринт, 2014. – 352 с.
11. Степанов Н. “Остання книга” Бориса Нечерди // Дерибасовская – Ришельевская. Литературно-художественный, историко-краеведческий иллюстрированный альманах. – Вып. 3 (6). – Одесса, 2001. – С. 286–290.
12. Гарнашинська А. Українське шістдесятництво: профілі на тлі покоління (Історико-літературний та поетикальний аспекти). – Київ: Смолоскип, 2010. – 632 с.
13. Танюк А. Шістдесятництво як міф чи профілі на тлі покоління // Літературна Україна. – 1997. – 10 квітня.
14. Głowiński M. Rytuał i demagogia / Michał Głowiński. – Warszawa: OPEN, 1992. – 180 s.

Отримано 7 червня 2017 р.

м. Київ

Рева Л. Г. Видатні діячі України. Михайло Іванович Драгомиров. Олександр Матвійович Лазаревський – уродженці м. Конотопа: Зб. наук. праць / Наук. ред. Заслужений працівник культури України, проф. Рева Н. М.; ред. колегія: Мокроусов А. І., Акічев Ш. М., Несвідоміна Н. В.; Відп. ред. – Мокроусов А. І. – Харків: Мачулін, 2016. – 144 с.

Із Конотопом пов'язані не лише історичні події, а й доли відомих діячів науки, культури, літератури. Особливе місце належить Михайлові Драгомирову та Олександрові Лазаревському, яким і присвячується розвідка. Л. Рева мала на меті донести до широкого загалу маловідомі факти біографії цих знакових постатей України – М. Драгомирова та О. Лазаревського, популяризуючи архівні фонди Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Серед поданого матеріалу вміщено також дослідження біографії О. Лазаревського його учнем – правником, істориком, відомим українським громадським та політичним діячем, академіком УАН Миколою Василенком (1866–1935).

Наші
презентації

харчування, деталь одягу) та *деталей радянської епохи* виступають основним сюжетним тлом повісті, задають настрій сповіді, підсилюючи описи соціальних і побутових явищ, типових для реалій радянського суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Авксентьева Г.* Функціонування терміну художня деталь в літературознавстві [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://histans.com/News/20130601001611/20130601001611_1.pdf. – Назва з екрана.
2. *Домбровський В.* Українська стилістика і ритміка. Українська поезика. – Дрогобич: ВФ “Відродження”, 2008. – 488 с.
3. *Загребельний П.* Гола душа. – Київ: Преса України. – 140 с. – Серія “Бібліотечка молоді України”.
4. *Кузнецов Ю.* Художня деталь у прозовому творі // Радянське літературознавство. – 1980. – №9. – С. 17–26.
5. *Паламар С.* До проблеми художньої деталі (літературознавчий аспект) // Українська література в ЗОШ. – 2005. – №3. – С. 15–17.
6. *Сивокінь Г.* Деталь художня // Українська літературна енциклопедія : у 5 т. – Київ, 1990. – Т. 2. – С. 40.
7. *Ткаченко А.* Мистецтво слова: Вступ до літературознавства: [підручник]. – 2-ге вид., випр. і доп. – Київ: ВПЦ “Київський університет”, 2003. – 448 с.
8. *Цивін Р.* Деталь як засіб художнього узагальнення // Радянське літературознавство. – 2002. – №3. – С. 89–95.
9. *Чернец Л.* Деталь // *Чернец Л.* Введение в литературоведение. – Москва: Высшая школа, 2004. – 413 с.
10. *Хализев В.* Теория литературы. – Москва: Художественная литература, 1999. – 678 с.

Отримано 23 вересня 2014 р.

м. Київ

Жулинський М. Г. Духовний будівничий України: Книга-альбом. – Київ: Мистецтво, 2016. – 320 с.: іл. – Текст, текстівки.

Тарас Шевченко був офіційним символом радянської України, ідейно-світоглядним репрезентантом і духовним провідником нової, незалежної України. Сьогодні – застигла в граніті постать гнівного, похмурого нащадка гайдамаків, який закликає до сокири, нині ж – новий образ (месія, страдник, пророк, святий), що має тенденцію до застигlosti... Насправді живий Т. Шевченко опирався канонізації і малярством, і своєю поезією, він багато в чому несподіваний, контрастний, резонанс його творчості у світі – це постійний процес, що відбиває міру зрілості національної свідомості в Україні і світі.

Його слово-духовний код української нації вже 175 років веде до самоутвердження й духовного зростання народу. Він піднімає почуття національної честі, гідності, поваги й любові до своєї культури, мови, звичаїв.

Чи слово Шевченка розтопить нарешті замерзлі душі живих, народжених і ненароджених його земляків? Чи настане вже той час, щоб дослухатися до його благань і схилитися в молитві християнського всепрощення й національного замирення в ім'я добра та благополуччя народу власного, в ім'я України, бо, перебуваючи в казематі, заповідав нам:

Смиріться, моліться Богу
І згадуйте один другого,
Свою Україну любіть,
Любіть її... Во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.

С. С.

Наші
презентації

9. Кілька слів про свободу

Як у зовсім небагатьох авторів, у цих поетичних текстах видно, що саме свобода в будь-якому трактуванні є основою Бондаренкової творчості. Він ніколи занадто зумисне не хвастає якимись певними ліричними темами, не вправляє у “випробуваних” штампах, не намагається раз і назавше осідлати улюблені художні засоби, не страждає самозакоханістю та настирливим егоїзмом остаточно захопленого собою художника. Він шукає так, наче достеменно знає: воно прийде саме в цьому часі й у цьому місці. Слід тільки зачекати чи радше вичекати! Це його вірші, і вони десь там уже є для нього. І вірять: з’являться вчасно. “Це прийде, ти знаєш, звідки”. Його світи втілюються. Назвімо це хоча б спонтанністю та імпровізацією чи ще якимось так...

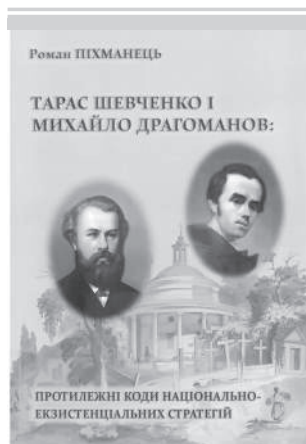
10. P.S.

“Ніж і ніжність” – книжка, що таки зворохобила сучасний український літературний процес. Зовсім не злецький естетичний посыл поезоманам і навіть постійно заклопотаним академізмом профі. Аби знали.

З’ясуймо кожен для себе... Це так амбітно й магічно! Тривожиться дійство почуттів поетичних. Поетичних.

Отримано 14 грудня 2016 р.

М. Львів

Піхманець Р. В. Тарас Шевченко і Михайло Драгоманов: протилежні коди національно-екзистенціальних стратегій: Монографія. – Івано-Франківськ: НАІР, 2015. – 216 с.

У книжці простежено початкові етапи становлення наукового шевченкознавства й деякі особливості формування в означеному річизні дослідницьких стратегій. Визначальну роль у цих процесах мав науково-публіцистичний досвід Михайла Драгоманова, який базував свої пошуки й спостереження не на художніх, літературознавчих чи історичних істинах, а на ідеологічних, політичних та класових принципах і кліше. Поет слугував не так об’єктом чи предметом аналітичної практики, як інструментом для утвердження власних ідеологем, програмово-політичних планів і тактичних рішень. Таке дослідницьке становище закономірне і, зрештою, неминуче, бо і світоглядна авторська настанова, і його душевні тенденції, і вихідні положення та принципи засадничо відрізнялися від Шевченкових художньо-концептуальних настанов і творчих інтенцій.

Думки Драгоманова дослідник спростовує історичним та біографічним фактажем. Дискурс публіциста мав на меті “понизити національний та історико-літературний статус поета безперервними претензіями до художньої якості його творчого набутку” (90). Дослідник залучає епістолярні свідчення самого Драгоманова, зокрема листи з фондів Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Спогади сучасників розкривають психологічний портрет публіциста й дають підстави скептично трактувати його літературно-критичні оцінки. Розкрито ширший, загальноукраїнський контекст публіцистичної діяльності Драгоманова. Обмеженість та упередженість його суджень про поета спростовують пізніші дослідники з естетичними підходами до спадщини митця. “Вина за переважно трагічний сценарій нашої новітньої історії лежить, безперечно, на Михайлові Драгоманову. А те, що ворогові не вдалося доконати “вдову сиротину”, маємо завдячувати огненному поетичному слову Кобзаря” (200), – доходить висновку автор.

Наші
презентації